

Súd: Krajský súd Trenčín
Spisová značka: 19CoP/25/2021
Identifikačné číslo súdneho spisu: 3121200731
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 05. 2021
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: JUDr. Beáta Čupková
ECLI: ECLI:SK:KSTN:2021:3121200731.1

Uznesenie

Krajský súd v Trenčíne v senáte zloženom z predsedníčky senátu JUDr. Beáty Čupkovej a sudcov JUDr. Viery Škultétyovej a JUDr. Radoslava Svitanu, PhD. vo veci starostlivosti súdu o maloletého R., v konaní zastúpeného kolíznym a procesným opatrovníkom Úradom práce, sociálnych vecí a rodiny Z., dieťa rodičov: matky U., štátnej občianky Slovenskej republiky, trvale bytom O., zastúpenej v konaní L. a otca V., štátneho občana Slovenskej republiky, bytom P., zastúpeného v konaní L., o neodkladnom opatrení, na odvolanie otca a odvolanie matky proti uzneseniu Okresného súdu Trenčín č.k. 35P/10/2021-49 zo dňa 15. marca 2021, takto

rozhodol:

Uznesenie súdu prvej inštancie **p o t v r d z u j e**.

Z a č í n a **b e z n á v r h u k o n a n i e o ú p r a v e s t y k u .**

N a r i a d ť u j e **n e o d k l a d n é o p a t r e n i e v t o m t o z n e n í :**

„Matka je oprávnená stykať sa s maloletým R. každý párný týždeň v kalendárnom roku v čase od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00. hod.

Matka si v stanovený deň a čas prevezme maloletého od otca v mieste bydliska otca a v stanovený deň a čas maloletého otcovi v mieste bydliska otca odovzdá.

Otcovi sa ukladá povinnosť dieťa na styk s matkou riadne pripraviť a odovzdať ho matke v stanovený deň a čas.“

Žiaden z účastníkov **n e m á n á r o k n a n á h r a d u t r o v o d v o l a c i e h o k o n a n i a .**

o d ô v o d n e n i e :

1. Súd prvej inštancie svojím uznesením návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok I.), návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia zamietol (výrok II.) a žiadnemu z účastníkov konania nepriznal nárok na náhradu trov konania (výrok III.). Uviedol, že účelom neodkladného opatrenia je okamžite súdne riešiť vec, ak je potrebné bezodkladne upraviť pomery, teda ak je splnený predpoklad naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Neodkladné opatrenie je právnym inštitútom procesného práva, ktoré možno vydať za predpokladu, že sú aspoň osvedčené základné skutočnosti umožňujúce záver o pravdepodobnosti a dôvodnosti nároku, ktorému má byť poskytnutá súdna ochrana a súčasne, že sa jedná o stav, kedy vec neznesie odklad, kedy je potrebný okamžitý zásah súdu formou neodkladného opatrenia. V danej veci mal súd za to, že nariadenie otcom navrhovaného neodkladného opatrenia na okamžité zverenie maloletého R. do starostlivosti otca a určenie vyživovacej povinnosti matky nie je dôvodný. Rovnako nie je dôvodný ani jeho alternatívny návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, v zmysle ktorého by otec bol oprávnený zapísať maloletého na niektorú ZŠ v P. V.. Maloletý R. sa od 18.12.2020 nachádza v starostlivosti

otca, u ktorého zostal pri realizácii styku po tom, ako po rozchode rodičov bol v starostlivosti matky; odvtedy u otca zostal a k matke sa nevrátil. Matka síce nesúhlasí so zverením maloletého do výlučnej starostlivosti otca, aktuálnu starostlivosť otca o maloletého rešpektuje a nenúti maloletého proti jeho vôli k jeho návratu do jej domácnosti, hoci sa domnieva, že terajší postoj a názor dieťaťa aktuálneho preferovania domácnosti otca je dôsledkom manipulácie zo strany otca dieťaťa. Podľa názoru súdu, nakoľko maloletý sa nachádza vo faktickej starostlivosti otca, nie je splnená podmienka naliehavosti veci a potreba okamžitého a neodkladného zásahu súdu formou otcom navrhovaného neodkladného opatrenia.

2. Keďže matka dieťaťa dobrovoľne prispieva na výživu maloletého, nepovažoval súd za potrebné, aby jej túto povinnosť uložil neodkladným opatrením.

3. Uvedol, že pokiaľ ide o prestup dieťaťa do inej ZŠ, ide o podstatnú vec týkajúcu sa maloletého dieťaťa, ktorá vyžaduje súhlas oboch rodičov ako jeho zákonných zástupcov. Postup otca, ktorý sa pokúsil prihlásiť maloletého do inej ZŠ bez súhlasu a bez vedomia matky dieťaťa a jeho terajšia požiadavka na okamžité nariadenie neodkladného opatrenia sa súdu javí len ako snaha o zlegitimizovanie jeho predchádzajúceho protiprávneho konania. Maloletý sa nachádza v domácnosti otca krátko, o jeho zverení do jeho výlučnej osobnej starostlivosti otca nebolo rozhodnuté, maloletý R. je žiakom X. ročníka ZŠ a od začatia plnenia jeho povinnej školskej dochádzky je žiakom ZŠ P., ktorú navštevuje už štvrtý rok. Je teda prirodzené, že na uvedenú školu je zvyknutý a má tam vytvorené sociálne väzby na učiteľov, spolužiakov a podobne. Okamžitá zmena školy a sociálnych väzieb len na základe neodkladného opatrenia by predstavovala unáhlenú zmenu v živote dieťaťa, ktorá by nemusela byť v jeho záujme. Poukázal na terajšie tvrdenia otca o náročnosti až nemožnosti dochádzania maloletého do ZŠ v Y., ktoré sú v rozpore s jeho predchádzajúcimi tvrdeniami v jeho návrhu na rozvod, kedy otec uvádzal, že nevylučuje striedavú starostlivosť a tiež uvádzal, že dieťa chodí do ZŠ v Y. a jeho povinná školská dochádzka by v rovnakej škole pokračovala. Z uvedených dôvodov nepovažoval návrh otca na okamžité udelenie súhlasu na prehlásenie maloletého do inej ZŠ za dôvodné pre nedostatok naliehavosti a tiež pre neosvedčenie dôvodnosti návrhu v tomto štádiu konania.

4. Súd zamietol aj návrh matky na nariadenie neodkladného opatrenia, ktorým sa domáhala, aby otcovi dieťaťa bola uložená povinnosť odovzdať maloletého do jej osobnej starostlivosti, alternatívne do striedavej osobnej starostlivosti rodičov so striedaním v týždenných intervaloch a odovzdávaním dieťaťa druhému z rodičov vždy v piatok o 16.00 hod. a vždy v mieste bydliska matky. Uvedol, že v tomto štádiu konania nemal za osvedčenú dôvodnosť uplatňovaného nároku, teda či zverenie maloletého do výlučnej starostlivosti matky alebo do striedavej starostlivosti je naozaj v najlepšom záujme dieťaťa. Konštatoval, že až do 18.12.2020 vykonávala v prevažnej miere starostlivosť o maloletého matka, ale od 12/2020 býva maloletý v domácnosti otca a v súčasnosti je veľmi silno nastavený voči svojej matke, čo vyplynulo aj z jeho vyjadrenia pri prešetrení pomerov pred sociálnym pracovníkom dožiadaného ÚPSVaR P. V., kde sa maloletý opakovane vyjadroval, že u otca sa cíti oveľa lepšie a že k mame sa už nechce nikdy vrátiť. Za danej situácie sa súd obáva, že nútenie dieťaťa proti jeho vôli by mohlo situáciu a vzťahy ešte zhoršiť. Je nevyhnuté pracovať na zlepšení vzťahov v rodine, na vzťahu medzi matkou a maloletým a odstrániť príčiny aktuálneho negatívneho nastavenia dieťaťa voči matke, bez ohľadu na to, či to mohlo byť zapríčinené manipuláciou dieťaťa alebo inými dôvodmi. Apeloval na rodičov, aby si uvedomili, že je v záujme maloletého dieťaťa a jeho zdravého vývoja, aby bez pocitu viny a vnútorného konfliktu mohlo prejavovať svoje city voči obom rodičom, pretože vystavovanie dieťaťa vnútornému konfliktu a zaťažovanie ho negatívnymi pocitmi je na ujmu dieťaťa.

5. K doporučeniu kolízneho opatrovníka, ktorý považoval za nevyhnutné upraviť styk matky s maloletým každý druhý víkend od piatka do nedele, súd uviedol, že je naozaj dôležité udržiavať styk matky s maloletým, avšak je nevyhnutné, aby sa styk uskutočňoval na dobrovoľnej báze a nie proti vôli dieťaťa určením konkrétnych dní a hodín styku. Navyiac poukázal na to, že takýto návrh na úpravu styku nebol zo strany ani jedného z rodičov podaný. Aj keď je pravdou, že matka sa s maloletým od 18.12.2020 až do 05.02.2021 nestretla, nevyvinula však dostatočnú iniciatívu k realizácii styku, ani raz nevycestovala za maloletým do miesta bydliska, len požadovala, aby otec dovezol maloletého k nej, pričom zvykom býva, že rodič, ktorý sa má a chce stretnúť s dieťaťom, si ho chodí vyzdvihovať k druhému rodičovi a nie pasívne čakať, že mu ho druhý rodič dovezie.

6. O podaných návrhoch rozhodol podľa § 35 Zákona o rodine, § 324 ods. 1, § 325 ods. 1, § 326 ods. 1 a 2 CSP a § 360 ods. 1 a 2, § 366, § 367 ods. 1 a § 2 ods. 1 a 2 CMP.

7. Proti tomuto uzneseniu podali v zákonnej lehote odvolanie otec aj matka.

8. Otec v podanom odvolaní uviedol, že hlavným dôvodom, pre ktorý podával návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, bol aby maloletý R. nebol vystavený neustálemu stresu, či sa bude musieť vrátiť do U. M. k matke, alebo bude môcť zostať žiť so svojim otcom v P. V. a zároveň, aby maloletý R. nemusel denno-denne absolvovať cestu z terajšieho bydliska do ZŠ v Y.. Zdôraznil, že otec rešpektoval vôľu svojho XX-ročného syna, ktorý je už natoľko rozumovo vyspelý a vnímavý, že vie zvážiť, kde má lepšie podmienky na bývanie, s kým chce zostať a kde je atmosféra pokojnejšia. Poukázal na správu kolízneho opatrovníka zo dňa 17.02.2021, že maloletý pri pohovore vyjadril úprimnú vôľu žiť s otcom, že u otca mu je oveľa lepšie, že má klud, lebo u mamy prežíval stres. Pred kolíznym opatrovníkom maloletý povedal, že do M. sa bojí ísť, že sa bojí bitky, že by sa opakovalo, čo tam prežíval a toto už nechce viac zažiť. Zo správy tiež vyplynulo, že pri rozhovore mal maloletý tendenciu správať sa utiahnuto, bol nespokojný, mal negatívne mimické prejavy, keď rozprával o fungovaní v domácnosti matky. Naopak, pri popisovaní fungovania v domácnosti otca sa spontánne usmieval, bol v pohode a jasne prezentoval vôľu ostať u neho. Súdu vytýkal, že na jednej strane nepovažoval za dôvodné násilné vynucovanie povinnosti bývania maloletého v domácnosti matky v zmysle jej návrhu na nariadenie neodkladného opatrenia či už v jej výlučnej alebo striedavej starostlivosti, avšak na druhej strane nedal otcovi možnosť usporiadať vzťahy tak, aby bolo dieťa spokojné, nemuselo mať strach, že ho násilne presťahujú späť k matke, navštevovať školu v blízkosti jeho terajšieho bydliska. Uviedol, že v podanom návrhu zámerne neuviedol konkrétnu školu (do úvahy pripadajú VI. ZŠ a VII. ZŠ), nakoľko zákonná úprava umožňuje riaditeľovi školy z kapacitných dôvodov rozhodnúť zamietavým stanoviskom. A tak v prípade, že by mali obe školy naplnenú kapacitu tried, musel by sa otec obrátiť so svojou žiadosťou o zapísanie maloletého na inú základnú školu v meste. Určenie konkrétnej školy by bolo neproduktívne a nevykonateľné. Ide predsa o povinnú školskú dochádzku a otcovi ako zákonnému zástupcovi hrozí trestnoprávny postih v prípade, že by s jeho vedomím dieťa nenavštevovalo základnú školu. V odvolaní argumentoval náročnosťou dochádzania dieťaťa z bydliska otca v P. V. do jeho doterajšej ZŠ v Y., čo súd prvej inštancie nedôvodne vyhodnotil ako okolnosť, ktorú si mal otec uvedomiť pred tým, ako vytrhol maloletého z prostredia, kde bol maloletý zvyknutý a kde bol jeho domov. Súdu vytýkal, že ignoruje fakt, že otec dieťaťu nebránil vrátiť sa domov, dokonca ho k matke zaviezol, teda nevytrhol ho z prostredia, na ktoré bol maloletý zvyknutý, avšak s takouto životnou situáciou nikdy nerátal a bolo by preňho pohodlnejšie, keby dieťa zostalo u matky a on by sa s ním len stretával. Dieťa má však rád, čo mu R. preukázateľne opätuje a vyšiel mu v ústrety. Nie je chybou otca, že ani samo dieťa sa nechcelo k matke vrátiť, že si pamätá nepríjemné situácie, ktoré maloletý zažíval v jej domácnosti. Zastával názor, že súd mal zobrať do úvahy najmä tú skutočnosť, že odmietavým postojom matky udeliť súhlas so zmenou ZŠ musí dieťa denne podstupovať skoré ranné vstávanie a únavné cestovanie, aby si plnilo povinnú školskú dochádzku, najmä, ak už sa raz samo vyjadrilo aj pred opatrovníkom, že chce trvalo žiť v domácnosti u svojho otca a vôbec mu neprekáža, že zmení školu. A už vôbec nepocituje smútok za spolužiakmi, pretože sa priznal, že mu títo robili zle. S poukazom na tú skutočnosť, že deti sa za posledný rok v škole nestretávali, školy boli zatvorené, sociálne väzby na žiakov a učiteľov nemôžu byť také silné, aby nebolo možné návrhu vyhovieť. Z uvedených dôvodov navrhol, aby odvolací súd rozhodnutie súdu prvej inštancie zmenil tak, že vyhovie návrhu otca na nariadenie neodkladného opatrenia a zverí mu maloletého R. do osobnej starostlivosti, prípadne vyhovie aspoň alternatívne návrhu, aby otec mohol zapísať maloletého R. na povinnú školskú dochádzku na niektorú zo základných škôl v P. V. a následne odhlásiť maloletého z povinnej školskej dochádzky na Základnej škole P..

9. Matka v podanom odvolaní navrhla, aby odvolací súd zmenil uznesenie súdu prvej inštancie tak, že nariadi neodkladné opatrenie, ktorým uloží otcovi dieťaťu, aby odovzdal maloletého R. do osobnej starostlivosti matky, alternatívne uloží otcovi dieťaťu, aby odovzdal maloletého R. do striedavej osobnej starostlivosti rodičov s tým, že matka je povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého R. od párneho piatka od 16.00 hod. do nepárneho piatka do 16.00 hod. a otec je povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého R. od nepárneho piatka od 16.00 hod. do párneho piatka do 16.00 hod. s tým, že matka je povinná si prevziať maloletého R. v mieste bydliska matky párny piatok o 16.00 hod. a otec je povinný si prevziať maloletého R. v mieste bydliska matky nepárny piatok o 16.00 hod. Navrhla, aby súd rozhodol, že výživné sa počas trvania striedavej osobnej starostlivosti neurčuje. Žiadala určenie, že toto neodkladné opatrenie bude platiť do právoplatného skončenia konania o rozvod

manželstva s príslušenstvom vedeného Okresným súdom Trenčín pod sp. zn. 34P/90/2020. Podaným odvolaním napadla len výrok II. uznesenia súdu prvej inštancie, ktorým bol zamietnutý jej návrh na nariadenie neodkladného opatrenia, toto rozhodnutie považuje za nesprávne, arbitrárne a dokonca za protiústavné. S poukazom na článok 41 ods. 4 Ústavy SR uviedla, že rodičovské práva a povinnosti patria obidvom rodičom. Uviedla, že medzi rodičmi nie je sporné, že do júla 2020 žili obaja rodičia v spoločnej domácnosti s maloletým R.. V júli 2020 sa otec maloletého odsťahoval zo spoločnej domácnosti k svojej matke do P. V.. Maloletý R. zostal žiť so svojou matkou v pôvodnej domácnosti a otec sa so synom pravidelne a riadne stretával. Takáto situácia trvala takmer pol roka až do 18.12.2020, kedy otec maloletého po vzájomnej dohode zobral na styk na vianočné prázdniny. Po ukončení styku mal otec maloletého riadne vrátiť, čo sa však nestalo, maloletého doposiaľ nevrátil a od 18.12.2020 matka nemá riadny kontakt so svojim maloletým synom, otec ani raz neumožnil stretnutie s maloletým R. bez prítomnosti otca. Od uvedeného dňa matka doslova nespoznáva vlastného syna, ktorý je silne manipulovaný svojim otcom voči matke, kedy podľa R. bola zlá, jej otec je zlý, jeho matka je zlá, aj brat matky a naopak celá rodina otca má len pozitívne vlastnosti. Maloletý výslovne klame a vymýšľa si negatívne scenáre na matku a rodinu matky. Kolízny opatrovník nevie posúdiť radikálny obrat v prejavoch a správaní maloletého. Matka je jednoznačne toho názoru, že z prejavov a správania sa maloletého voči matke a jej rodine sa u maloletého vyvíja „syndróm zavrnutého rodiča“. Maloletý je otcom úplne zmanipulovaný, otcove názory a tvrdenia vydáva za svoje vlastné. Otec maloletého informuje v detailoch o prebiehajúcom rozvodovom konaní, matku zhadzuje a nedôvodne tvrdí, že matka je na erotických zoznamovacích stránkach. Otec v prítomnosti maloletého pred zamestnancami základnej školy matku znevažuje. V odvolaní súdu vytýkala, že napriek tomu, že konštatoval, že vzťahy medzi rodičmi sú vážne narušené a nie je vylúčená možnosť manipulácie dieťaťa, na ktorú matka poukazuje, pre ochranu práv maloletého dieťaťa nič neurobil. Matka napriek prebiehajúcej konaniu o rozvod manželstva, počas ktorého prebiehajú konzultácie na referáte poradensko-psychologických služieb ÚPSVaR Z., viac ako tri mesiace nemá ani len riadny kontakt s maloletým a táto situácia evidentne pokračuje. Je si vedomá, že násilné vnucovanie kontaktu dieťaťa proti jeho vôli nie je v záujme maloletého, na druhej strane uvádza, že nie je vylúčená manipulácia dieťaťa otcom, pričom súd jej vyčíta, že je údajne pasívna a nevyvinula dostatočnú iniciatívu k realizácii styku. Matka pritom využila všetky možnosti, sama sa dostavila do miesta súčasného bydliska otca, otec jej neumožnil porozprávať sa o samotne s maloletým viac ako 10 minút, otec na matku kričal, že je satan, diabol, hanba, ľahká žena a podobne, a to všetko pred maloletým synom. Takáto situácia je ďalej neúnosná a výlučná starostlivosť otca a jeho manipulácia s maloletým spojená s absolútnym degradovaním matky v očiach maloletého môže napáchať neodstrániteľné škody na psychike maloletého. S poukazom na ustanovenia Zákona o rodine uviedla, že právom oboch rodičov je v zásade rovnakou mierou sa o dieťa starať a podieľať sa na jeho výchove, s čím korešponduje i právo samotného dieťaťa na starostlivosť oboch rodičov. Rozhodnutím súdu by malo byť dieťaťu umožnené stýkať sa s oboma rodičmi v takej miere, aby bol postulát rovnakej rodičovskej starostlivosti čo najviac naplnený. Vyslovila presvedčenie, že svojvoľná uzurpácia dieťaťa jedným z rodičov, ktorá je dokonca v rozpore s predchádzajúcou dohodou rodičov, nemôže požívať právnu ochranu.

10. Kolízny opatrovník vo svojom stanovisku k podaným odvolaniam uviedol, že nakoľko maloletý R. sa od 18.12.2020 nachádza v starostlivosti otca a s matkou sa takmer nestretáva (všetky doterajšie stretnutia trvali iba pár minút), opätovne poukazuje na nevyhnutnosť upraviť styk matky s maloletým R. neodkladným opatrením tak, že matka je oprávnená stýkať sa s maloletým každý druhý víkend od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod. i napriek tomu, že rodičia o úpravu styku vo svojich podaniach nežiadali.

11. Otec vo svojom vyjadrení k vyjadreniu kolízneho opatrovníka uviedol, že návrh na úpravu styku považuje za kontraproduktívny. Maloletý sa v súčasnej situácii s matkou stretávať nechce, je mu lepšie u otca, vynucovanie styku proti vôli maloletého nie je v jeho prospech. Potvrdil, že v žiadnom prípade maloletému nebráni s matkou sa stretávať, avšak rešpektuje rozhodnutie maloletého. Poprel, že pri návšteve matky dňa 21.03.2021 matku urážal, alebo osočoval, práve naopak spolu so svojou matkou sa snažili, aby stretnutie prebehlo kľudne. Uviedol, že vyjadrenia matky sú plné klamstiev a zavádzajúcich tvrdení. Nevedel sa vyjadriť, prečo R. matke telefón nedvíha, nemal od matky SMS správu, v ktorej by ho vyzývala, že má záujem hovoriť s maloletým. Za nedôvodné označil aj vyjadrenie matky, že sa mal pred jej kolegyňami o matke vyjadrovať nevhodne. Tieto vyjadrenia považoval za účelovo vykonštruované v snahe očierniť jeho osobu.

12. Matka v písomnom vyjadrení k odvolaniu otca odmietla vyjadrenia otca, že o maloletého nejaví záujem. Kontakt s maloletým jej zo strany otca nie je umožnený, ani na jej naliehanie, že príde za ním do P. V. a strávi s ním popoludnie. Otec maloletého sa vyhovára na školské povinnosti maloletého a na plánovaný program počas víkendov. SMS správou oznámené stretnutie dňa 10.04.2021 v P. V. sa neuskutočnilo, keďže otec s maloletým vraj boli na výlete. Dňa 16.04.2021 otec napriek tomu, že mu matka oznámila, že príde za maloletým do P. V., maloletého doviezol do miesta bydliska matky, kde sa styk matky s maloletým za prítomnosti otca uskutočnil. Situácia bola neúnosná, nakoľko otec matku pred maloletým ponižoval a urážal. Preto sa nečuduje, že maloletý má k matke negatívny postoj. Maloletý je zo strany otca ovplyvnený a zmanipulovaný, nikomu inému a ničomu neverí. Správanie otca je trestuhodné, pretože bráni dieťaťu, aby si formoval svoj názor, presviedča maloletého, že ak povie, že chce bývať u otca, tak ho súd otcovi prisúdi. Na rozdiel od otca chce, aby maloletý bol v sriedavej osobnej starostlivosti, aby bol vyňatý spod nadvlády otca a aby sa na výchove maloletého mohli podieľať obidvaja rodičia.

13. K vyjadreniu otca matka vo svojom písomnom vyjadrení absolútne poprela tvrdenia, že nejaví záujem o maloletého. Uviedla, že stretnutia s maloletým sú vždy za prítomnosti otca, ktorý ju neustále uráža a osočuje jej osobu, vždy za účasti syna. Nie je žiadny asociál ani delikvent, aby potrebovala kontrolu pri stretávaní s maloletým. Uviedla, že vďaka otcovi a jeho tvrdeniam o matke, že matka klame celý život, je takto nastavený aj maloletý, ktorý to pri každom stretnutí počúva. Čo sa týka výchovy, otec dieťaťa nie je pre neho autoritou, maloletému dal do rúk zodpovednosť za rozhodovanie, čo maloletý používa ako zbraň proti matke a nástroj pomsty za podaný návrh na rozvod manželstva. Poukázala na problémy maloletého s vyjadrovaním, pretože pokiaľ pri ňom nie je otec, nevie čo má povedať, čo je viditeľné aj v škole. Maloletý nemá vlastný názor, len kopíruje to, čo počuje od otca. Dokonca aj v triednom kolektíve ho deti presviedčali, že nehovorí pravdu. Zotrvala na tom, že otec maloletého manipuluje. Maloletý sa s matkou odmieta baviť aj po telefóne a na dotaz matky, prečo tomu tak je, maloletý uviedol „veď ty vieš ako sa správaš a čo stále robíš“, čo sú vety, ktoré zazneli veľakrát z úst otca.

14. Ďalšie vyjadrenia podané neboli.

15. Krajský súd v Trenčíne ako súd odvolací preskúmal vec podľa § 65 a § 66 CMP, bez nariadenia odvolacieho pojednávania podľa § 385 CSP a dospel k záveru, že odvolania matky a otca nie sú dôvodné.

16. Pred začatím konania, alebo počas konania môže súd nariadiť neodkladné opatrenie, ak je potrebné, aby boli dočasne upravené pomery účastníkov, alebo ak je obava, že by výkon súdneho rozhodnutia bol ohrozený, a to za predpokladu naliehavosti požadovanej úpravy, ktorá vyžaduje okamžitý zásah súdu. Je potrebné zdôrazniť, že rozhodovanie súdu formou neodkladného opatrenia by malo byť považované za výnimočné, keďže neodkladným opatrením súd rozhoduje v podstate bez podrobnej znalosti skutočného stavu veci, len na základe skutočností, ktoré osvedčil navrhovateľ neodkladného opatrenia alebo kolízny opatrovník. Predpokladom nariadenia neodkladného opatrenia je teda existencia naliehavej potreby zákroku, ktorý neznesie odklad, pričom v danej veci bolo potrebné prihliadať predovšetkým na záujem maloletého dieťaťa.

17. V článku 18 ods. 1 Dohovoru o právach dieťaťa je zakotvená zásada, že obaja rodičia majú spoločnú zodpovednosť za výchovu a rozvoj dieťaťa. V článku 3 Dohovoru o právach dieťaťa je upravené, že záujem dieťaťa musí byť prvoradým hľadiskom pri akýchkoľvek postupoch týkajúcich sa detí, či už vykonávaných verejnými alebo súkromnými zariadeniami sociálnej starostlivosti, súdmi, správnymi alebo zákonodarnými orgánmi.

18. Je tak zrejmé, že záujem maloletého dieťaťa je prvoradým hľadiskom pri rozhodovaní vo všetkých veciach, ktoré sa ho týkajú, s najvyšším princípom výkonu rodičovských práv a povinností. Všetky súdne a správne rozhodnutia týkajúce sa detí preto majú demonštrovať, že najlepší záujem dieťaťa je ich prvoradým hľadiskom.

19. V danej veci sa otec návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia domáhal, aby súd dočasne zveril maloletého R. do osobnej starostlivosti otca a matke uložil prispievať výživným na maloleté dieťa vo výške 200,- eur mesačne k rukám matky. Alternatívne, pre prípad, že by súd nezhliadol podmienky pre vydanie takéhoto neodkladného opatrenia, tak alternatívne navrhol, aby súd nariadil

neodkladné opatrenie, že otec je oprávnený zapísať maloletého R. na povinnú školskú dochádzku na niektorú zo základných škôl v P. V. a následne ho odhlásiť z povinnej školskej dochádzky na ZŠ P. Y.. Matka podaným návrhom na nariadenie neodkladného opatrenia žiadala, aby súd uložil otcovi dieťaťa odovzdať maloletého do osobnej starostlivosti matky, alternatívne žiadala uložiť otcovi dieťaťa, aby odovzdal maloletého do striedavej osobnej starostlivosti rodičov so striedaním v týždenných intervaloch s tým, že matka by bola povinná zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého od párneho piatka od 16.00 hod. do nepárneho piatka do 16.00 hod. a otec by bol povinný zabezpečovať osobnú starostlivosť o maloletého od nepárneho piatka od 16.00 hod. do párneho piatka do 16.00 hod., pričom výživné by sa počas trvania striedavej starostlivosti neurčilo. Kolízny opatrovník považoval za nevyhnutné, aby súd neodkladným opatrením upravil styk matky s maloletým R. tak, že matka je oprávnená sýkať sa s maloletým každý druhý víkend od piatka od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod.

20. Z obsahu spisu bez akýchkoľvek pochybností vyplýva, že maloletý R. pochádza z manželského vzťahu jeho rodičov. Po prerušení spolužitia rodičov zostal maloletý bývať s matkou v prostredí, kde rodičia predtým spolu s maloletým žili v spoločnej domácnosti. Otec sa po odchode zo spoločnej domácnosti s maloletým stretával podľa dohody rodičov. Tento stav trval do 18.12.2020, kedy z dôvodu vianočných sviatkov bol maloletý u otca; odvtedy sa do domácnosti matky nevrátil. Maloletý je žiakom X. ročníka Základnej školy P..

21. V danej veci nemožno prehliadnuť, že na Okresnom súde Trenčín je pod sp. zn. 34P/90/2020 na návrh otca zo dňa 20.08.2020 vedené rozvodové konanie rodičov dieťaťa, s ktorým je spojená úprava rodičovských práv a povinností k maloletému dieťaťu na čas po rozvode. Ako vyplýva z obsahu spisu obaja rodičia trvajú na rozvode manželstva, obaja považujú ich manželstvo za hlboko a trvalo rozvrátené a vzhľadom na rozdielne návrhy rodičov maloletého R., týkajúce sa zverenia do ich osobnej starostlivosti na čas po rozvode, resp. na zverenie do osobnej striedavej starostlivosti rodičov, s prihliadnutím na vážne narušené vzťahy medzi rodičmi dieťaťa, ich boj o dieťa, do ktorého je žiaľ zatiahnuté samotné maloleté dieťa, a nie je vylúčenú možnosť manipulácie dieťaťa, na ktorú poukazovala matka, v snahe odstránenia príčin negatívnych vzťahov medzi členmi rodiny a zlepšenia vzťahov medzi rodičmi, bolo pojednávanie vo veci rozvodu manželstva odročené za účelom konzultácií rodičov a maloletého dieťaťa na referáte poradensko-psychologických služieb a za účelom psychologického poradenstva a posúdenie najvhodnejšej formy starostlivosti o maloleté dieťa.

22. Podľa § 367 ods. 1 CMP neodkladným opatrením môže súd nariadiť, aby ten, kto má maloletého pri sebe, maloletého odovzdal do starostlivosti toho, koho označí súd, alebo do striedavej osobnej starostlivosti.

23. Podľa jedného zo základných princípov mimosporového procesu vyjadreného v článku 4, ak je účastníkom konania maloleté dieťa, koná súd v jeho „najlepšom záujme“. Pokiaľ ide o záujem maloletého dieťaťa, súd musí tento vyhodnocovať nielen s ohľadom podmienok na výchovu, starostlivosť a všestranný vývoj maloletého (bytové predpoklady, dochádzka do školy, voľnočasové aktivity a podobne), ale aj vzhľadom na väzby maloletého ku každému z rodičov, či už väzby pozitívne alebo negatívne. Uskutočňuje sa to tým, že pri tomto rozhodovaní, a to aj pokiaľ ide o neodkladné opatrenie, súd vychádza nielen z návrhov a vyjadrení rodičov, ale aj kolízneho opatrovníka maloletého dieťaťa, z ktorého správ o predpokladoch na výchovu dieťaťa a o vhodnosti výchovného prostredia ako aj vykonaných pohovorov čerpajú súdy podklad pre svoje rozhodnutie o výkone rodičovských práv a povinností.

24. Maloletý je od 18.12.2020 vo faktickej starostlivosti otca. Dovtedy bol v starostlivosti obidvoch rodičov, resp. od augusta 2020 do 18.12.2020, po odchode otca zo spoločnej domácnosti, zostal v starostlivosti matky. Kolízny opatrovník vykonal pohovor s maloletým R., bez prítomnosti otca aj starej matky maloletého s tým, že maloletému R. bol ozrejmý dôvod pohovoru, aj účel, na aký bude uvedený pohovor použitý. Maloletý mal vedomosť o súdnom pojednávaní a s realizáciou pohovoru vyjadril súhlas. Dôvod, pre ktorý zostal v domácnosti otca, vysvetlil tým, že mu je tam oveľa lepšie, že sa mu tam oveľa lepšie býva, že je tam úplný kľud a u mamy prežíval iba stres. Domáce úlohy si robí úplne v kľude, je to iné ako u mamy. Negatívne sa vyjadril o matke, jeho negatívne vyjadrenia smerovali aj k blízkym príbuzným zo strany matky. Podľa vyjadrenia počas pohovoru si maloletý pochvaľoval kľudné prostredie u otca, ktoré je lepšie, pokojnejšie a cíti sa tam doma. Aj keď dôvody, pre ktoré maloletý uprednostňuje bývanie u otca môžu byť ovplyvnené rôznymi okolnosťami, nemožno za daných okolností - za stavu, že maloletý je vo faktickej starostlivosti otca, s ktorou starostlivosťou

matka síce nesúhlasí, ale ju rešpektuje a nenúti maloletého proti jeho vôli k jeho návratu do jej domácnosti, za stavu prebiehajúceho rozvodového konania, v ktorom majú prebiehať konzultácie nielen rodičov, ale aj maloletého dieťaťa na referáte poradensko-psychologických služieb za účelom psychologického poradenstva a posúdenia najvhodnejšej formy starostlivosti o maloleté dieťa - nie je možné na uvedený názor dieťaťa neprihliadať. Z uvedených dôvodov nepovažoval odvolací súd zhodne s názorom súdu prvej inštancie za opodstatnené, aby neodkladným opatrením bol maloletý zverený do osobnej starostlivosti matky, ani do osobnej striedavej starostlivosti obidvoch rodičov. A keďže maloletý býva u otca, nepovažoval odvolací súd za dôvodné, aby súd okamžite neodkladným opatrením rozhodol o zverení maloletého do osobnej starostlivosti otca, keďže v jeho starostlivosti sa maloletý fakticky nachádza, čím nie je splnená zákonná podmienka potreby bezodkladnej úpravy pomerov (§ 325 ods. 1 CSP).

25. Za správne považoval odvolací súd aj rozhodnutie, ktorým bol zamietnutý alternatívny návrh otca na nariadenie neodkladného opatrenia, podľa ktorého by bol otec oprávnený zapísať maloletého na povinnú školskú dochádzku na niektorú základnú školu v P. V.. Zhodne ako súd prvej inštancie aj odvolací súd zastáva názor, že prestup maloletého do školy v mieste bydliska otca dieťaťa je zásadný a závažný zásah do života dieťaťa, pričom túto školu navštevuje už štvrtý rok, je na uvedené prostredie zvyknutý a má prirodzene vytvorené sociálne väzby na učiteľov, spolužiakov a pod, bez ohľadu na to, že v čase pandémie Covid-19 výučba prebiehala dištančnou formou. Vzhľadom na prebiehajúce konzultácie na referáte poradensko-psychologických služieb a poskytovaného psychologického poradenstva, pri reálne predpokladanej dobrej spolupráci rodičov, nie je vylúčené, že maloletý prijme starostlivosť u matky, matku ako rodiča začne opätovne akceptovať, resp. prijme striedavú osobnú starostlivosť oboch rodičov, preto odvolací súd zastáva názor, že stabilita školského prostredia je napriek náročnejšej doprave z aktuálneho bydliska dieťaťa, dieťaťu na prospech.

26. Právo styku rodiča je špeciálnou zložkou rodičovských práv a povinností vznikajúce v dôsledku reálne existujúcej osobnej starostlivosti druhého rodiča. Styk rodiča s maloletým dieťaťom sa uskutočňuje predovšetkým v záujme dieťaťa a jeho účelom je najvhodnejším spôsobom v čo najväčšej miere zmenšovať nepriaznivé dôsledky narušených vzťahov medzi rodičmi. To, že medzi rodičmi maloletého sú vzťahy vážne narušené, vyplýva nielen z vyjadrení rodičov, ktorí rozdielne popisujú dôvody, pre ktoré maloletý uprednostňuje starostlivosť u otca, ale tiež z vyjadrení, ktorými rodičia popisujú okolnosti, za ktorých sa matka s maloletým ne/stýka. Narušenie vzťahov vyplýva aj z vyjadrení kolízneho opatrovníka, ktorý poskytuje rodičom sociálne poradenstvo a ponúka im možnosť intervencie. Aj keď ani jeden z rodičov úpravu styku formou neodkladného opatrenia nežiada, čo si súd vysvetľuje tým, že každý z rodičov očakáva, že maloletý bude neodkladným opatrením zverený do jeho osobnej starostlivosti, resp. do striedavej osobnej starostlivosti, s prihliadnutím na to, že maloletý R. sa s matkou takmer nestretáva (doterajšie stretnutia trvali iba pár minút), kolízny opatrovník opakovane poukazuje na nevyhnutnosť upraviť styk matky s maloletým R. neodkladným opatrením. Názor o potrebe úpravy styku matky s maloletým formou neodkladného opatrenia zdieľa aj odvolací súd. Považuje za dôležité a v záujme dieťaťa, aby sa pravidelne stretávalo s matkou, v mieste bydliska matky, v prostredí, ktoré dieťa osobne pozná, na ktoré je zvyknuté, a to za účelom obnovenia citových väzieb. Z uvedených dôvodov odvolací súd začal bez návrhu konanie o úprave styku (§ 23 ods. 2, § 362 CMP) a podľa § 325 ods. 2 CSP za použitia § 2 ods. 1 CMP nariadil neodkladné opatrenie o úprave styku matky s maloletým, podľa ktorej je matka oprávnená stretávať sa s maloletým každý párný týždeň v kalendárnom roku v čase od piatku od 16.00 hod. do nedele do 18.00 hod., s tým, že matka si maloletého prevezme v mieste bydliska otca a po ukončení styku ho otcovi vráti späť do miesta jeho bydliska. Uvedeným rozhodnutím matka má právo odvrátiť tvrdený vývoj „syndrómu zavrhnutého rodiča“ a nakoľko matka má pedagogické vzdelanie, má tak možnosť zmeniť negatívne nastavenie maloletého proti nej a ovplyvniť maloletého tak, aby nebol zo strany otca manipulovaný, čo matka vo svojich podaniach tvrdí.

27. Z uvedených dôvodov odvolací súd rozhodol tak ako je uvedené vo výroku tohto uznesenia.

28. O trovách odvolacieho konania odvolací súd rozhodol podľa § 396 ods. 1 CSP a § 52 CMP.

29. Toto rozhodnutie prijal senát Krajského súdu v Trenčíne jednomyseľne.

Poučenie:

: Proti rozhodnutiu odvolacieho súdu je prípustné dovolanie, ak to zákon pripúšťa (§ 419 CSP), v lehote dvoch mesiacov od doručenia rozhodnutia odvolacieho súdu oprávnenému subjektu na súde, ktorý rozhodoval v prvej inštancii. Ak bolo vydané opravné uznesenie, lehota plynie znovu od doručenia opravného uznesenia len v rozsahu vykonanej opravy (§ 427 ods. 1 CSP).

Dovolateľ musí byť v dovolacom konaní zastúpený advokátom. Dovolanie a iné podania dovolateľa musia byť spísané advokátom (§ 429 ods. 1 CSP).

V dovolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa rozhodnutie napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (dovolacie dôvody) a čoho sa dovolateľ domáha (dovolací návrh) (§ 428 CSP).